

20. Stručný úvod do vierouky Listu apoštola Pavla Galaťanom

written by doc. Štefan Paločko | 8. marca 2021

[doc. ThDr. Štefan Paločko, PhD.](#)

Súhrn: Apoštol Pavol bol nútený riešiť problém, ktorý vyvstal v galatskej cirkvi, ktorú založil na svojich misijných cestách. Po jeho odchode Galáciu totiž navštívili židovskí kresťania, ktorí podmieňovali spásu človeka dodržiavaním Mojžišovho zákona. Apoštol Pavol dokazuje Galaťanom, že Mojžišov zákon stratil platnosť, pretože spása človeka stojí na spasiteľnom diele Ježiša Krista a akékoľvek ďalšie novozákonné príkazy sú zamerané len na to, aby umožnili človeku získať účasť na Kristovom živote.

Kľúčové slová: Mojžišov zákon. Rituálne predpisy
Ospravedlivenie. Spasiteľ.

Kresťanské spoločenstvá v Galácii založil apoštol Pavol na jednej zo svojich misijných ciest. Galaťania boli pôvodne pohania, ktorí kresťanskú vieru prijali práve z Pavlovho ohlasovania. Po Pavlovom odchode prišli do Galácie židovskí kresťania, ktorí kresťanstvo neprijali v plnosti, ale ho kombinovali s dodržiavaním Mojžišovho zákona a vysvetľovali Galaťanom, že spása je závislá na dodržiavaní tohto zákona. Práve na túto skutočnosť reaguje Pavol svojím listom.[\[1\]](#)

1.1 Vierohodnosť Pavlovho evanjelia

Pavol sa ukázal pred Galaťanmi s iným učením, ako im predkladali judaizátori. Takto sa ocitol pred potrebou dokázať im, že jeho tvrdenia sú pravdivé a judaizátori ohlasujú falošné evanjelium. Ak sa takto v polemike stretnú dve strany, je veľmi dôležité rozmýšľať, na akých základoch ktorá strana postaví svoje tvrdenia, pretože od toho závisí dôveryhodnosť ich tvrdení a následne od toho závisí, na ktorú stranu sa prikloní rozumný pozorovateľ tejto polemiky. Pavol si uvedomoval dôležitosť správnosti svojho argumentovania nie pre akési čo najúspešnejšie získavanie si čo najväčšieho počtu svojich prívržencov, ale preto, lebo vedel, že od prijatia či neprijatia ním ohlasovaného evanjelia závisí spása alebo večné zatratenie ľudí.

Svoj list preto začína upozornením, že ohlasuje evanjelium nie preto, že ho poslal nejaký človek, či skupina ľudí, ale týmto ohlasovaním ho poveril samotný Boh (porov. Gal 1, 1). Evanjelium, ktoré Pavol ohlasuje, si nevymyslel žiaden človek, ale Pavlovi ho zjavil samotný Ježiš Kristus (porov. Gal 1, 12). Po tomto zjavení, ktoré Pavol zažil na svojej ceste do Damasku, odišiel do Arábie (porov. Gal. 1, 17), kde podľa

všetkého rozmýšľal nad tým, čo spoznal zo zjavenia a uvažoval nad všetkými súvislosťami a dôsledkami, ktoré z toho vyplývali. Je dôležité si uvedomiť, že všetko, čo zo zjavenia Pavol pochopil, muselo od základu prevrátiť jeho pohľad na život. Pavol bol totiž nielen Žid vzdelaný vo svojom náboženstve, ale bol v ňom veľmi horlivý, o čom svedčí jeho veľké úsilie prenasledovať tých, ktorí sa z jeho predstavy o pravom náboženstve vymykali (porov. Gal 1, 13-14). Evanjelium muselo úplne prevrátiť jeho pohľad na život, čo možno veľmi jasne označiť ako smrť jeho doterajšieho života a vzkriesenie k novému životu.

Dôležitým momentom v jeho živote bolo, že skôr, ako šiel do sveta ohlasovať evanjelium, navštívil v Jeruzaleme apoštola Petra (porov. Gal 1, 18). A hoci sa následne odobral na misijné cesty, aby hlásal to, čo mu Kristus zjavil, cestou sa ukázali isté nezrovnalosti, ktoré bolo potrebné riešiť. Ako sme už spomenuli, objavili sa judaizátori, ktorí ohlasovali evanjelium v kombinácii s dodržiavaním Mojžišovho Zákona a vytvorili v Cirkvi akési krídlo proti Pavlovmu krídlu, ktoré tvrdilo, že Mojžišov zákon stratil význam.

V prípade, že by Pavol jednoducho vyhlásil, že on má pravdu a ostatní sa mýlia, jeho tvrdenie by neobsahovalo relevantný argument, o ktorý by takéto tvrdenie bolo opreté. Mohol by sa odvolať na zjavenie Ježiša Krista, ktoré popisuje v úvode listu, predsa však to nerobí. Jednak si zrejme uvedomuje, že odvolávať sa na súkromné zjavenie nepôsobí veľmi dôveryhodne a jednak možno z jeho slov vybadať, že ani on sám neprikladá svojmu zjaveniu úplne absolútnu a neomylnú vierohodnosť. Sám sa totiž priznáva k tomu, že si potreboval overiť, či to, čo mu bolo zjavené, je skutočne pravda. Kde však nájsť normu správnosti, podľa ktorej by mohol porovnať, či to, čomu verí a čo ohlasuje, je naozaj pravda, alebo je to len akési zdanie? A práve na tomto mieste vyťahuje Pavol argument, na ktorom stojí celá vierohodnosť jeho evanjelia: Sám Boh ho poslal (porov. Gal 2,2), aby šiel do Jeruzalema za hlavnými

apoštolmi, ktorí boli pokladaní za stĺpy Cirkvi, za Petrom, Jakubom a Jánom (porov. Gal 2,9) a im predostrel evanjelium, ktoré ohlasoval pohanom, aby oni posúdili, či ich azda neučí nesprávne (porov. Gal 2,2).

Dôležitým momentom, ktorý tu Pavol uvádza, je fakt, že uňho nehralo vôbec žiadnu rolu to, či boli títo ľudia spoločensky významní, alebo len jednoduchí nevzdelaní rybári, doslovne hovorí, že ho nezaujímá, čím kedysi boli (porov Gal 2,6). Podstatné bolo, že si ich Boh vyvolil ako svojich apoštolov, ktorým dal moc bdieť nad pravdami viery. A možno ešte dôležitejším faktom je postoj Pavla voči Petrovi, kedy v očiach Pavla nehral dôležitú úlohu ani morálny stav apoštola Petra. Ešte v druhej kapitole Galaťanom Pavol opisuje Petra ako človeka, ktorý sa hanbil konať v súlade s Kristovým evanjeliom, preto pred Židmi zachovával nejaké ustanovenia Mojžišovho zákona, za čo si vyslúžil od Pavla verejné pokarhanie (porov. Gal 2,14). To mu však nebránilo v tom, aby prišiel za Petrom ako autoritou, keď si chcel overiť, či evanjelium, ktoré ohlasuje pohanom, je správne. Veľmi dobre pochopil, že to čo apoštoli učia, je jedna vec, a to, ako konajú, je vec druhá. Kým apoštolská náuka nenesie v sebe žiaden omyl, apoštoli samotní zostávajú ľuďmi, ktorí potrebujú vo svojom morálnom živote ešte rásť, aby tak ich skutky raz dosiahli úplný súlad s tým, čo učia a čo im odovzdal Ježiš Kristus. Podobne o sebe zmýšľa aj Pavol, keď upozorňuje, že on ešte dokonalosť nedosiahol, ale robí všetko preto, aby sa raz dokonalým stal (porov. Flp 3,12-14).

Tento Pavlov postoj nevyhnutne vypovedá o tom, že autorita predstaveného nespočíva na jeho morálnej bezúhonnosti, ba dokonca ani na jeho spoločenskom postavení, ale na úrade a povolání, ktoré mu dáva Boh.

1.2 Podstata ospravedlivenia

V tomto momente začína Pavol vysvetľovať spôsob, ako človek môže dôjsť pred Bohom k skutočnej spravodlivosti, pričom hneď

na úvod vyhlasuje, že prostredníctvom skutkov, ktoré predpisuje Mojžišov zákon, je to nemožné. Proti takémuto spôsobu stavia jediný spôsob, ktorým je viera v Ježiša Krista (porov. Gal 2,16).

Na prvý pohľad sa môže zdať, že Mojžišovi bol daný Zákon práve preto, aby jeho dodržiavaním sa človek stal spravodlivým. Zmluva medzi Bohom a Izraelom totiž hovorí, že kto bude tieto príkazy plniť, bude žiť (porov, Gal 3,12; Lv 18,5). Problém však spočíva v tom, že ak chce človek dosiahnuť spravodlivosť prostredníctvom skutkov, ktoré káže Zákon, musí vyplniť úplne všetky príkazy, pretože „prekliaty je každý, kto nevytrvá vo všetkom, čo je napísané v knihe Zákona, aby to konal“ (Gal 3,10; porov. Gal 5,3). A keďže nikto z ľudí nie je schopný vyplniť vlastnými silami úplne všetky predpisy Zákona, nikto týmto spôsobom spravodlivosť dosiahnuť nemôže. Pavol dôrazne varuje Galaťanov, že ak sa pokúsia získať spravodlivosť prostredníctvom plnenia príkazov Zákona, neexistuje pre nich v konečnom dôsledku žiadna iná možnosť ako večné prekliatie, pretože nikdy sa im nepodarí vyplniť prikázania Zákona tak, aby mohli byť skutočne spravodlivými a na základe toho aby mohli získať večný život (porov. Gal 3,10).

Jediný reálny spôsob, ako získať spravodlivosť a tým aj večný život, je viera v Ježiša Krista. Uveriť v Krista však znamená prijať za pravdu všetko, čo pre nás Kristus urobil aj so všetkými dôsledkami, ktoré z toho vyplývajú.

1.3 Ježiš Kristus je Spasiteľ

Zákon veľmi jasne potvrdzuje, že ak nebude človekom zachovávaný, spôsobí to prekliatie človeka. Deuteronomium vo svojej 28. kapitole vyratúva tie najrozličnejšie preklatia, ktoré čakajú človeka, ak nebude plniť Zákon. Spomínajú sa tam choroby, hlad, vojny, zajatie a nedostatok čohokoľvek, čo je k životu potrebné. Samozrejme, že hriech vo svojom konečnom dôsledku spôsobuje večné zatratenie, no už tu na zemi možno veľmi jasne vidieť dôsledky ľudskej hriešnosti, ktoré Božie

slovo nazýva prekliatím.

Apoštol Pavol vysvetľuje, že Ježiš Kristus sa rozhodol vykúpiť nás z prekliatia. Rozhodol sa vyslobodiť nás zo všetkých dôsledkov našej nespravodlivosti a to tak, že kvôli nám vstúpil do tohto sveta plného nešťastia, ktoré spôsobujú naše hriechy a sám na sebe zakúsil toto prekliatie. Pavol píše práve o tomto, keď tvrdí, že Kristus „sa za nás stal kliatbou, ako je napísané: Prekliaty je každý, kto visí na dreve“ (Gal 3,13). Pri Kristovom ukrižovaní mohol človek najzjavnejšie vidieť, ako Kristus prežíval rôzne typy prekliatia už počas svojho života, keď bol prenasledovaný, vysmievaný, hladný, chudobný, či v akomkoľvek ohrození života, na kríži znášal toto prekliatie v najplnšej miere, takže možno povedať, že v jeho utrpení na kríži je zahrnuté akékoľvek utrpenie, aké sme mu svojimi hriechmi na tomto svete pripravili.

Hoci Kristus vedel, čo ho čaká v tomto svete, ktorý sme my svojimi hriechmi zničili a prekliali, predsa kvôli nám prišiel na tento svet, aby prežil spravodlivý život ako človek. Ostal dokonale spravodlivým človekom navzdory všetkým problémom a ťažkostiam, ktoré ho na tomto svete sprevádzali. Ak to urobil Kristus kvôli nám, je dôležité vysvetliť, čo z tohto Kristovho spravodlivého života, ktorý zostal spravodlivým aj na kríži, človek má. Ako nás táto Kristova obeta vlastne vyslobodzuje, teda vykupuje z prekliatia, o ktorom hovorí Zákon?

Pavol to vysvetľuje na svojom vlastnom živote. Hovorí, že ak svoj život postavil oproti Zákonu, rozsudok je úplne zrejmý: Pavol je usvedčený z hriechu, je nespravodlivý, nevyplnil zmluvu a Zákon nad ním prehlasuje, že je prekliaty. Nech by sa Pavol akokoľvek snažil, rozsudok by bol stále rovnaký, pretože „prekliaty je každý, kto nevytrvá vo všetkom, čo je napísané v knihe Zákona“ (Gal 3, 10) a je zjavné, že nie je v silách apoštola Pavla vyplniť všetko. Ľudský život je nepolepšiteľný a neospravedlniteľný. A tak sa ho Pavol jednoducho vzdal. Nechal ho „zomrieť spolu s Kristom na kríži“ (porov. Gal

2,19). Je mu na nič a už ho nepotrebuje, pretože nevyhnutne vedie len k prekliatiu a zatrateniu. Spolu so svojím životom sa vzdal všetkého, čo k nemu patrí, všetkých svojich nárokov a životných plánov.

No tým, že sa Pavol zriekol svojho života, sa preňho nič neskončilo. Práve naopak. Dostal do daru úplne nový život samotného spravodlivého Ježiša Krista. Doslova hovorí: „Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus“ (Gal 2,20). Tým, že začal žiť Kristov život, prijal všetko, čo ku Kristovmu životu patrí, Kristove plány, ale aj Kristovu moc tieto plány vyplniť, Kristovu moc žiť spravodlivo za každých okolností, jeho moc vstať z mŕtvych, ako aj moc vstúpiť do neba. Toto je jediný spôsob, ako sa dopracovať k spravodlivosti a spáse, lebo ak by bolo možné dopracovať sa k spravodlivosti prostredníctvom dodržiavania Zákona vlastnými silami, Kristus by nadarmo zomrel (porov. Gal 2,12).

1.4 Úloha Zákona

Ak Zákon nie je schopný človeka urobiť spravodlivým, je na mieste otázka, aký význam potom Zákon má. Pavol vysvetľuje, že ambíciou Zákona nikdy nebolo priviesť človeka k spravodlivosti. Dávno pred uzavretím Zmluvy medzi Bohom a Izraelom, ešte za čias Abraháma, Boh prisľúbil, že spravodlivosť a tým požehnanie budú národy získavať na základe viery v Božiu moc, ako to urobil aj Abrahám (porov. Gal 3,6-9). A tento pôvodný Boží prisľub nemohol byť zrušený následným vyhlásením Zákona (porov Gal 3,17), ba Zákon nemohol mať ani len taký zámer, keďže je zjavné, že nie je schopný nikoho priviesť k spravodlivosti (porov. Gal 3,11; Gal 2,16). Taktiež treba povedať, že Zákon nestojí proti prisľúbeniam o spravodlivosti z viery, pretože síce oznamuje, že kto ho vyplní, bude spravodlivý a bude žiť (porov. Gal 3,12), no zároveň v praxi potvrdzuje, že je neschopný kohokoľvek k spravodlivosti priviesť, a tak v skutočnosti nie je oproti viere nejakou ďalšou alternatívou.[\[2\]](#)

Pavol vysvetľuje, že Zákon bol ľuďom daný preto, aby ľudí vychovával ku Kristovi (porov. Gal 3,24). Ľudia totiž skôr, ako by vôbec mohli začať uvažovať o prijatí nejakého Záchrancu, nevyhnutne museli pochopiť, že sú hriešnici a nie je v ich silách tento svoj hriešny stav zmeniť. Zákon práve tento stav u ľudí potvrdzuje. Správa sa ako zrkadlo, v ktorom človek vidí svoj hriech a zároveň vysvetľuje človeku, že dôsledkom hriechu je prekliatie a smrť. To je všetko, čo Zákon dokáže s človekom urobiť. Ak človek dobre pochopí, čo mu zákon hovorí, jeho jedinou rozumnou reakciou môže byť len volanie k Bohu o pomoc a prosba o záchranu. Ježiš Kristus je odpoveďou Boha na toto volanie.

Ak človek získa vierou a krstom účasť na Kristovom živote, slovami apoštola Pavla „oblečie si Krista“ (Gal 3,27), Mojžišov zákon splnil svoj účel a jeho význam skončil (porov. Gal 3,25). Vlastniac Kristov život sa človek stáva adoptívnym Božím synom, a vďaka tomuto synovstvu aj dedičom Božieho požehnania (porov. Gal 4,7).

Ak sa teda niekto pokúša dosiahnuť spravodlivosť prostredníctvom Zákona, nevyhnutne skončí ako otrok prekliatia smrti. Ak však bude chcieť dosiahnuť spravodlivosť prostredníctvom viery v Ježiša Krista, stane sa Božím synom a tým aj dedičom večného života. (porov. Gal 4,21-31).

1.5 Problém rituálnych predpisov

Apoštol Pavol sa trápi tým, že Galaťania sa vrátili k dodržiavaniu Mojžišovho zákona a očakávajú od toho získanie spravodlivosti. Vytýka im, že sa dávajú obrezať (porov. Gal 5,2) a že zachovávajú dni, mesiace, obdobia a roky (porov. Gal 4,10). Ak Pavol hovorí, že Mojžišov zákon stratil svoj význam, v žiadnom prípade to nemožno interpretovať v tom zmysle, že kresťan nie je viazaný z Mojžišovho zákona dodržiavať absolútne nič. Ide totiž o získanie spravodlivosti, teda o nadobudnutie schopnosti žiť v súlade s Božou vôľou, čo by sme mohli vyjadriť ako plnenie prirodzeného zákona. Tento

prirodzený zákon tvorí jadro a podstatu Mojžišovho zákona a zahrňajú ho niektoré z desiatich Božích prikázaní.[\[3\]](#) Pavol výslovne zväznosť tohto zákona potvrdzuje, keď hovorí, že kresťania si majú slúžiť v láske a plniť zákon, ktorý je zahrnutý v príkaze milovať bližného ako seba samého (porov. Gal 5,13-14; Gal 5,6).

Ostatné príkazy Mojžišovho zákona boli rituálneho charakteru a ich úlohou bolo zdôrazňovať dôležitosť prirodzeného zákona a upozorňovať na nevyhnutnosť jeho dodržiavania, ak chce byť človek spravodlivý. Mohlo sa zdať, že tieto rituálne predpisy tvoria určitú pomôcku k tomu, aby človek dokázal vyplniť prirodzený zákon, no prax ukázala, že ani tieto Mojžišove predpisy, ktoré tvoria celok Mojžišovho zákona, nedokážu človeka úplne priviesť k spravodlivosti. Ak sa teda Galaťania vracajú k plneniu týchto rituálnych predpisov a očakávajú od nich, že im pomôžu dosiahnuť spravodlivosť, pokúšajú sa dosiahnuť spravodlivosť inou cestou, ako im ponúka Kristus, a tak sú vopred odsúdení na neúspech.

Práve vďaka viere v Ježiša Krista a vďaka jeho spásnemu dielu je človek schopný žiť spravodlivo, teda plniť požiadavky prirodzeného zákona a nepotrebuje na to rituálne predpisy Mojžišovho zákona. Pri takomto tvrdení však možno prirodzene dôjsť k námietke, že je nezmyslom, keď kresťania dodržiavajú rozličné príkazy, ktoré nevyplývajú z prirodzeného zákona. Kresťan totiž taktiež dodržiava rôzne predpisy, čo môže pôsobiť dojemom, že sa spreneverujú Pavlovej náuke a usilujú sa dosiahnuť spravodlivosť prostredníctvom skutkov podľa nejakého nového Zákona, ktorým nahradili ten Mojžišov.[\[4\]](#)

Spravodlivosť človeka je skutočne hodnotená podľa toho, či dodržiava alebo nedodržiava prirodzený zákon. Ten však môže človek vyplniť jedine v tom prípade, ak má vieru v Krista a má živú účasť na jeho poslušnom a spásnom živote (porov. DS 1546).[\[5\]](#) Táto účasť na Kristovom živote, prípadne upevnenie a utvrdenie tejto účasti v rozličných zvláštnych chvíľach života, sa získava prostredníctvom sviatostí, ktoré ustanovil

samotný Ježiš Kristus. [6] Boh nechcel, aby účasť na Kristovom živote sa získavala len akýmsi vnútorným duchovným úkonom viery, ale aj nejakým zmyslami vnímateľným materiálnym znakom, pretože človek nie je čisto duchovná bytosť, ale bytosť duchovno telesná. Sviatosti teda nie sú nejaké skutky, ktorými človek získava spravodlivosť na základe vlastného úsilia, ako to bolo v Mojžišovom zákone. Sú to skutky, prostredníctvom ktorých sa človek napája na Krista, aby mohol byť jeho mocou zachránený z hriechov a zo smrti.

Vysluhovanie sviatostí však vyžaduje, aby mali nejaký obrad, podľa ktorého sa udeľujú, taktiež vyžadujú určitú prípravu a katechizovanie ľudí, ktorí ich idú prijať, aby rozumeli a mohli veriť tomu, čo s nimi sviatosti chcú urobiť. K tomu Cirkev z Božej moci vydáva rôzne nariadenia, ktoré majú za úlohu disponovať človeka k tomu, aby prijímal sviatosti s čo najhlbšou vierou a s čo najväčším úžitkom, aby sa Kristov život v živote človeka mohol čo najplnšie prejaviť a tak ho postupne zachraňovať zo všetkých jeho hriechov.

Z toho možno jasne vidieť, že centrom všetkých príkazov, ktoré nevyplývajú priamo z prirodzeného zákona, ale ktoré kresťan dodržiava, je Ježiš Kristus a jeho poslušný život, ktorým zachraňuje hriešneho človeka. Plnenie týchto príkazov človeka privádza k tomu, aby v plnosti prijal účasť na poslušnom Kristovom živote. Ak tieto príkazy človeka ku Kristovi neprivedú a človek sa zastaví len pri plnení rituálnych predpisov, dodržiava tieto príkazy zbytočne. A tak nemožno tvrdiť, že kresťan verí v akýsi zákon, ktorý ak dodrží vlastnými silami, bude sa môcť pred Bohom chváliť svojou vlastnou spravodlivosťou.

1.6 Sloboda vôle kresťana

Ak človek svojou vierou a krstom získa účasť na Kristovom živote, neznamená to, že vždy a za každých okolností už bude konať v súlade s Božou vôľou. Stále mu totiž zostáva slobodná vôľa aj pokušenie vrátiť sa k predošlému spôsobu života. Vo

chvÍľach pokušenia kresťan túžiaci vytrvať v spravodlivosti prirodzene zväčšuje svoje úsilie v boji proti hriechu. V Pavlových listoch však málokedy nájdeme, že Pavol v boji proti pokušeniu nabáda kresťanov k väčšej snahe. Je to jednak preto, že je úplne samozrejmé do boja proti pokušeniu zapojiť všetky svoje sily, ak sa človek skutočne chce zbaviť svojich hriechov, a na druhej strane je taktiež úplne samozrejmé, že ľudské úsilie samo osebe nedokáže zvíťaziť nad pokušením. Preto sa Pavol nevenuje predovšetkým nabádaniu na väčšiu snahu, ale jeho povzbudzovanie sa orientuje na zdôrazňovanie zmeny zmýšľania, ktoré sa má dostať do súladu s kresťanskou vierou.

Človek robí hriechy vtedy, ak je presvedčený, že spokojný bude len vtedy, ak naplní svoje túžby a svoje vlastné plány. Takýto postoj k životu je však charakteristický pre človeka, ktorý žije prirodzeným životom, teda bez viery v Krista. Ten, kto uveril Kristovmu evanjeliu, sa vzdal svojho života a prijal účasť na Kristovom živote. Ak si pokrstený človek túto skutočnosť momentálne neuvedomuje, alebo na ňu pozabudne, prirodzene sa vracia k svojmu starému spôsobu života a k ochote hoci aj zhrešiť, len aby si zachránil svoje vlastné pohodlie alebo samostatný život. Preto sa Pavol nezameriava na jednoduchú výzvu, aby sa kresťania jednoducho viac snažili žiť morálnym životom, ale upozorňuje na správne kresťanské zmýšľanie a pripomína, aký je základný kresťanský postoj k samotnému životu: „Tí, čo patria Kristovi Ježišovi, ukrižovali telo s vášňami a žiadosťami. Ak žijeme v Duchu, podľa Ducha aj konajme“ (Gal 5,24-25).

Človek, ktorý si uvedomí a uverí tomu, že žiť vlastný život podľa svojich žiadostí nestojí za to a rozhodne sa podriaďiť svoj život Kristovi s vedomím, že účasť na Kristovom živote mu dáva moc nad smrťou a schopnosť získať večný život, takýto človek sa už nepotrebuje uchýľovať k hriechu, aby si zachránil zbytok svojho pohodlia a života. S takýmto postojom sa stáva víťazstvo nad pokušením niečím úplne samozrejmým. Pavol

hovorí: „Žite duchovne a nebudete spĺňať žiadosti tela“ (Gal 5,16).

1.7 Záver

Tu sa Pavol dostáva k záveru svojho listu, keď jediným, čím sa oplatí chváliť, je Ježiš Kristus a jeho dokonalá poslušnosť, ktorá sa v plnosti ukázala na kríži (porov. Gal 6,14). Dodržiavanie Mojžišovho zákona, ktorého znakom je obriezka, nič neznamená (porov. Gal 6,15), pretože tento Zákon nikoho nezachráni. Nikto ho totiž nedokáže vyplniť (porov. Gal 6,13).

Jediné, čo človeka môže priviesť ku skutočnej spravodlivosti a tak zachrániť, je to, že sa stane novým stvorením (porov. Gal 6, 15). Že nechá zomrieť svoj starý život závislý na svojich vášniach a žiadostiach a dostane do daru nový život samotného spravodlivého Ježiša Krista.

Článok bol publikovaný v: *Stručný úvod do vierouky Listu apoštola Pavla Galaťanom, Roczniki teologiczno-pastoralne 3, Limanowa : MM Limanowa, 2009, S. 107-116, ISBN: 978-83-923672-6-0.*

Použitá literatúra:

SV. PÍSMO STARÉHO I NOVÉHO ZÁKONA, Trnava: Spolok svätého Vojtecha, 1996

DENZINGER, H. – SCHÖNMETZER, A.: *Enchiridion Symbolorum, Definitionum et Declarationum*, Freiburg Br. 1965

HERIBAN, J.: Úvod do listu Galaťanom. In: *Sväté písmo Starého i Nového zákona*. Trnava: SSV, 1996

PALOČKO, Š.: *Katolícka Cirkev ako prostriedok záchrany ľudí*. Prešov: Petra 2007

SCHMAUS, M.: *Sviatosti*. Bratislava : Dekanát Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského

v Bratislave, 1992

SV. AUGUSTÍN: Dzieje procesu Pelagiusza. In: *Grzech pierworodny*. Kraków : Wydawnictwo WAM, 1999

TONDRA, F.: *Morálna Teológia II*. Spišská Kapitula – Spišské Podhradie : Kňazský seminár biskupa Jána Vojsaššáka, 1996

[1] Porov. HERIBAN, J.: Úvod do listu Galaťanom. In: *Sväté písmo Starého i Nového zákona*. Trnava: SSV, 1996, s. 2431.

[2] Presne tak to podľa sv. Augustína chápal bludár Pelagius, ktorý tvrdil, že človek má dosť síl na to, aby vyplnil Božie príkazy aj bez zvláštnej Božej milosti. SV. AUGUSTÍN: Dzieje procesu Pelagiusza. In: *Grzech pierworodny*. Kraków : Wydawnictwo WAM, 1999, s. 270.

[3] Prirodzený zákon má človek zapísaný tiež vo svedomí, a tak možno povedať, že Božie prikázania okrem zákazu zobrazovať stvorenia (porov. Ex 20,4) a príkazu svätiť sobotný deň (porov. Ex 20,10-11) zahŕňajú práve tento prirodzený zákon. Porov. TONDRA, F.: *Morálna Teológia II*. Spišská Kapitula – Spišské Podhradie : Kňazský seminár biskupa Jána Vojsaššáka, 1996, s. 63.

[4] S takouto námietkou sa môžeme stretnúť v niektorých protestantských kresťanských spoločenstvách.

[5] Porov. PALOČKO, Š.: *Katolícka Cirkev ako prostriedok záchrany ľudí*. Prešov: Petra 2007

[6] Porov. SCHMAUS, M.: *Sviatosti*. Bratislava : Dekanát Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, 1992, s. 7-15.